

BETÆNKNING

Afgivet af Anlægs- og Miljøudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges inden efterårssamlingen 2012 at igangsætte en informationskampagne om klimavenlig adfærd og klimavenligt forbrug, således at CO₂-udledningen i Grønland mindskes.

Medlem af Inatsisartut Knud Kristiansen og Siverth K. Heilmann, Atassut

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Inatsisartutmedlem Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit, formand

Inatsisartutmedlem Storm Ludvigsen, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartutmedlem Andreas Uldum, Demokraterne

Inatsisartutmedlem Knud Fleischer, Kattuseqatigiit Partiiat

Inatsisartutmedlem Malik Berthelsen, Siumut

Inatsisartutmedlem Anders Olsen, Siumut

Inatsisartutmedlem Jens Immanuelson, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 12. oktober 2011 under EM2011 gennemgået forslaget og fremlægger hermed sine overvejelser til en kvalificering af Inatsisartuts beslutningsgrundlag.

Forslagets indhold og formål

Hensigten med forslagsstillernes beslutningsforslag er, at man gennem informationskampagne om klimavenlig adfærd og klimavenligt forbrug påvirker befolkningens adfærd, således at CO₂ udledningen i Grønland mindskes.

1. behandling af forslaget i Inatsisartut

På baggrund af debatten under 1. behandlingen og partiernes ordførerindlæg kunne det konstateres, at der var bred opbakning til forslaget under behandlingen i Inatsisartut.

Spørgsmål

Udvalget har til brug for udvalgets behandling af forslaget anmodet Naalakkersuisoq for Boliger, Infrastruktur og Trafik om at besvare en række spørgsmål. Kopi af udvalgets spørgsmål og Naalakkersuisoqs besvarelse er vedlagt nærværende betænkning som **bilag 1**. Besvarelsen er i relevant omfang inddraget i nærværende betænkning.

Udvalgets behandling af forslaget

Reduktionsmål:

Ifølge rammeaftalen mellem det daværende Landsstyre og den danske regering har Grønland forpligtet sig til at reducere udledning af drivhusgasser med 8 % i perioden 2008-2012 i forhold til 1990-niveauet. Grønland har på nuværende tidspunkt nået en reduktion på ca. 4 %, hvilket vil sige halvdelen af reduktionsforpligtelsen. I forhold til perioden 2013-2020 har Grønland forpligtet sig til en reduktion af udledning af drivhusgasser på 5 % i forhold til udledningen i 2007, hvilket fremgår af brev af 24. november 2009 fra Formanden for Naalakkersuisut til Klima- og Energiminister Lykke Friis i forbindelse med forhandlingerne om vores forpligtelser under en evt. ny international klimaaftale. Aftalen er dog endnu ikke godkendt af Inatsisartut. Den nævnte rammeaftale og brev fra Formanden for Naalakkersuisut er vedlagt nærværende betænkning som bilag 2 og bilag 3.

Informationskampagner generelt

Indledningsvis skal udvalget bemærke, at informationskampagner generelt kan være en relativ billig måde at søge at ændre befolkningens adfærd på. Udvalget har dog erfaret, at det er sjældent, at effekten af informationskampagner evalueres, og at det i øvrigt kan være vanskeligt at måle effekten af en informationskampagne. For at få den bedst mulige effekt ud af en informationskampagne, er det udvalgets opfattelse, at der ved udarbejdelsen skal foretages en prioritering af, hvilke elementer, det er vigtigst at medtage i kampagnen, samt at der er fokus på hvilken målgruppe, informationskampagnen skal rette sig mod.

Informationskampagnen om klimavenlig adfærd og klimavenligt forbrug

I Naalakkersuisuts besvarelse på udvalgets spørgsmål er det anført, at Naalakkersuisut ikke har haft mulighed for at definere informationskampagnens indhold og form, men den nødvendigvis vil være begrænset til de tilgængelige ressourcer inden for egen ramme. Det fremgår endvidere, at man med udgangspunkt i "*Redegørelse for virkemidler til reduktion af udledning af drivhusgasser 2008-2012*" vil se på, hvor der er potentiale for at opnå klimavenlig adfærd og forbrug.

Udvalget skal i den sammenhæng opfordre Naalakkersuisut til, at man med nærværende informationskampagne sætter fokus på, hvordan den enkelte borger kan mindske CO₂ udledning

gen ved at gøre sin adfærd og forbrug mere klimavenligt i henholdsvis hjemmet, på arbejdspladsen og ved indkøb af varer samt ved valg af transportmidler.

I hjemmet og på arbejdspladsen skal informationskampagnen hovedsagligt give borgeren information om og indsigt i, hvordan man kan spare på el, vand og varme. Udvalget skal henlede Naalakkersuisuts opmærksomhed på Nukissiorfiits energisparekampagne i 2007-2008. Udvalget skal opfordre til, at man ved udarbejdelse af informationskampagnen i størst mulig omfang genbruger det allerede færdigproducerede materiale i form af tv-spots og samt energi- og spareråd.

F.s.v.a. befolkningens vareindkøb mener udvalget, at det er vigtigt, at informationskampagnen har fokus på den energi, der kræves for at fremstille og transportere madvarer, tøj og elektronik m.v. Befolkningen skal derfor opfordres til i højere grad at tænke over deres købevaner. Kampagnen vil tillige kunne indeholde information omkring, hvilke biler, der er mest miljøvenlige samt opfordre befolkningen til at benytte alternative transportmidler frem for bilen.

Udvalget finder det positivt, at der udarbejdes en informationskampagne om klimavenlig adfærd og klimavenligt forbrug, og udvalget vil se frem til resultatet. Udvalget skal opfordre til, at man efter informationskampagnens afslutning foretager en evaluering af dens effekt.

Yderligere tiltag til reduktion af CO₂

Anlægs- og Miljøudvalget mener dog ikke, at en informationskampagne om miljøvenlig adfærd og forbrug i sig selv er tilstrækkelig til at mindske reduktionen af CO₂ i Grønland. Udvalget finder derfor et der må ske yderligere tiltag på området. Et flertal i udvalget bestående af Inuit Ataqatigiit, Demokraterne samt Kattusseqatigiit Partiiat mener, at Naalakkersuisut i forbindelse med omlægning af Skatte- velfærdsområdet samtidig bør overveje at indføre tilskud og afgifter på miljøområdet.

Et mindretal i udvalget bestående af Siumut skal i den forbindelse bemærke følgende:

”Siumut er helt enig i, at vi skal nedbringe udledningen af drivhusgasser, ligesom Siumut principielt heller ikke har noget imod fremtidige miljøafgifter. Men vi er ikke enige med et flertal i udvalget om, at man opfordrer Naalakkersuisut til straks at indføre yderligere miljøafgifter, ligesom Siumut også har været imod miljøafgiften på olie. Vi er parat til at drøfte indførelse af miljøafgifter, der ikke direkte rammer de enkelte borgere. Når der skal indføres miljøafgifter, er vi af den opfattelse at disse ikke kun skal bruges til at dække huller i landskassen, men at indtægterne derfra primært anvendes til indførelse af mere miljøvenlig teknologi, som f.eks. til tilskud til udskiftning til mere miljørigtige el-installationer og oliefyr. o.lign. ”

Udvalget skal i øvrigt bemærke, at ifølge aftalen f.s.v.a. Grønlands forpligtelse vedrørende reduktion af drivhusgasser i perioden 2013-2020, som dog endnu ikke er godkendt af Inatsisartut, er et af de virkemidler Naalakkersuisut vil søge at implementere og have fokus på *”Påvirkning af befolkningens adfærd igennem information og ændring i afgiftsstrukturen, der understøtter klimavenlig adfærd.”* Udvalget mener i den forbindelse, at det f.eks. kan overvejes at indføre tilskud til udskiftning af oliefyr til el-opvarmning, tilskud til køb af solceller samt iværksætte tiltag, der fremmer, at befolkningen vælger mere miljørigtige biler.

Udvalget skal dog understrege, at ifølge tallene fra *”Redegørelse om virkemidler til reduktion af udledning af drivhusgasser 2008-2012”* vil drivhusgasudledningen fra husholdninger alene udgøre ca. 20 % af den samlede drivhusgasudledning i 2008-2012. Til sammenligning skønnes Fiskeri- og transportsektoren at forårsage ca. 38,9 %. Det forventes, at fiskeriet alene vil forårsage ca. 21,6 % af den samlede udledning i 2008-2012, og dermed vil fiskeriet blive den individuelle sektor, der isoleret set bidrager med den største CO₂ udledning.

Dette betyder med andre ord, at en informationskampagne, der alene er rettet mod private husstande og personer højest kan give forhåbninger om at berøre en 1/5 af vores samlede CO₂ udledning. Hvis kampagnen resulterer i en nedbringelse på 5 % i den ”private udledning” svarer det altså kun til en samlet nedbringelse på 1 %. En indsats bør derfor sigte bredere, hvis vi skal nå målet om en samlet nedbringelse på 5 %. Dette er netop baggrunden for, at udvalget foreslår en bredere indsats på området.

Udvalget har i spørgsmål 2 jf. **bilag 1** anmodet Naalakkersuisut om status på dialogen med fiskeribranchen samt afklaring af, hvornår det forventes, at omkostningsvurderinger er udarbejdet. Naalakkersuisut har i sin besvarelse fremført følgende:

”Som Naalakkersuisut gav udtryk for i forbindelse med besvarelsen af § 37 spørgsmål nr. 2011-45, så har min administration haft et konstruktivt møde med repræsentanter for Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug og Grønlands Arbejdsgiverforening, hvormed der er åbnet op for en videre dialog på området. Desuden fører Naalakkersuisut i forbindelse med sit projekt om klimatilpasning i fiskeri- og fangererhvervet en konstruktiv dialog med repræsentanter for fiskeribranchen.”

Udvalget kan på baggrund af besvarelsen konstatere, at man fortsat er i gang med dialogen og udvalget må formode, at eftersom omkostningsvurderinger ikke nævnes i besvarelsen, har man fortsat ikke påbegyndt arbejdet med udarbejdelsen af omkostningsvurderingerne.

Udvalget skal hertil bemærke, at fiskeribranchen fortsat betaler en lavere pris for el og vand, idet den nye tarifstruktur endnu ikke er vedtaget, hvilket ikke ligefrem giver branchen incitament til vand- og energisparende adfærd. Udvalget er derfor meget positivt indstillet overfor

Finansudvalgets opfordring i betænkningen til 2. behandlingen af FFL2010 og FFL2012 om ”at omlægge dele af fiskeindustriens subsidier, således at subsidierne f.eks. blev givet i form af støtte til implementeringen af el og vandsparende teknologi”

Udvalget kan dermed tilslutte sig følgende udmelding, som Finans- og Skatteudvalgets udtrykker i betænkningen til 2. behandlingen af FFL2012 under **Formålsskonto 73.94 Nukissiorfiit**:

”Men mere overordnet finder Finansudvalget, at det er meget ærgerligt, at der ikke umiddelbart er større lydhørhed hos Nukissiorfiit og Naalakkersuisuts administration overfor en velargumenteret opfordring til at undersøge et energibesparende tiltag, som kunne være egnet til at forebygge væsentlige infrastrukturelle omkostninger for vort samfund. En sådan administrativ træghed, for ikke at sige indolens, er ikke på sin plads.”

Udvalget finder det i den sammenhæng relevant også at henlede opmærksomheden på det CO₂ udslip og brændstofforbrug, der kommer fra fiske- og fragtfartøjer. Netop trafikken til havs er en meget stor bidragsyder til den globale opvarmning og udleder dobbelt så meget CO₂ som fly¹. I sin dialog med fiske- og transportbranchen bør Naalakkersuisut tilstræbe meget konkrete initiativer til en reduktion i vores flådes udledning af CO₂ og i denne forbindelse overveje en kombination af opstramninger i lovgivningen på området samt frivillige tiltag og tilskud til installation af CO₂ reducerende redskaber.

Udvalget har i spørgsmål 4 i **bilag 1** ønsket en afklaring af, om der er udarbejdet en reel plan for, hvornår målsætningerne for reduktion af CO₂ skal være realiseret, således at Grønland kan opfylde sine forpligtelser til at reducere CO₂ udledningen med 5 % i perioden 2013-2020. Af besvarelsen fremgår der følgende:

”Såfremt der ikke sker væsentlige ændringer i samfundet (trafikmønstre, indenlandsk erhvervsaktivitet) ventes udbygningen af vandkraft i Sisimiut og Ilulissat at reducere Grønlands udledning af drivhusgasser med op til fem procent i forhold til 2007. Desuden gennemføres der i disse år en væsentlig fornyelse af boligmassen, som sammen med vandkraftværkerne medfører samfundsbred reduktion af udledningerne.”

Anlægs- og Miljøudvalget skal hertil bemærke, at udvalget savner en målrettet plan fra Naalakkersuisut for, hvordan Grønland skal mindske reduktion af CO₂ de næste 7-8 år. Udvalget skal opfordre Naalakkersuisut til at udarbejde en tids- og handlingsplan for reduktionen af CO₂ udledning i Grønland. Udvalget finder det i øvrigt tvivlsomt, om man alene ved ovennævnte tiltag kan opfylde forpligtelserne om reduktion af CO₂. Udvalget skal derfor anmode Naalakkersuisut om i svarnotatet til 2. behandlingen eller i en efterfølgende skrivelse til

¹ <http://ing.dk/artikel/75542-skibe-udleder-dobbelt-saa-meget-co2-som-fly>

udvalget at redegøre nærmere for beregningen af, hvorledes Grønland ved udbygning af vandkræftværket i Sisimiut og Ilulissat samt fornyelse af boligmassen kan reducere CO₂ udledningen af drivhusgasser med 5 % i 2013-2020. Udvalget skal hertil bemærke, at udvalget ønsker løbende orientering om status for opfyldelse af Grønlands forpligtelser om CO₂ reduktion, ligesom udvalget forventer at blive orienteret, når der forligger en endelig afklaring af, om Grønland er nødsaget til at købe CO₂ kreditter.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Udvalget kan konstatere, at Naalakkersuisut forventer, at forslaget som udgangspunkt skal finansieres inden for finanslovens rammer. Udvalget har dog bemærket af Naalakkersuisut i besvarelsen til spørgsmål 5 i **bilag 1** tilkendegiver, at de samlede udgifter forventes at overstige forslagsstillernes estimat på 250.000 kr. væsentligt. Naalakkersuisut er dog ikke fremkommet med et reelt beløb for omkostningerne ved forslaget. Det er dermed ikke muligt for udvalget at afgøre det præcise omfang af forslaget økonomiske konsekvenser. Udvalget forventer dog, at man ved genbrug af allerede udarbejdet materiale, vil kunne reducere omkostningerne.

Udvalgets indstillinger

Et **enigt** udvalg indstiller beslutningsforslaget til vedtagelse.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Naaja Nathanielsen,

Formand

Malik Berthelsen

Storm Ludvigsen

Anders Olsen

Andreas Uldum

Jens Immanuelson

Knud Fleischer

Bilagsliste:

Bilag 1: Anlægs- og Miljøudvalgets spørgsmål og besvarelse fra Naalakkersuisoq for Boliger, Infrastruktur og Trafik.

Bilag 2: Rammeaftale mellem Landsstyremedlem Alfred Jakobsen og Miljø- og Energiminister Svend Auken om ratifikation af Kyoto-protokollen.

Bilag 3: Brev af 24. november 2009 fra Kuupik Kleist til Klima- og Energiminister Lykke Friis vedrørende Grønlands forpligtelser i henhold til en international klimaafale.